

van IJst n.b., doch in een volgend nummer weer gecorrigeerd (doch op haar manier) door de vroedvrouw te Joure, zooals zij mij zelf medegedeeld heeft. Beide artikelen dateeren dus zeer waarschijnlijk van 1916; onze vroedvrouw kon mij echter geen tijdsbepaling verstrekken. In November 1917 wordt het geval (*zonder de correctie*) weer opgerakeld in het *Tijdschrift voor Ziekenverpleging* door E., die zoo'n lasterpraatje laat afdrukken en er met eenigszins andere woorden bijvoegt: het zal wel zoo zijn, anders moet de beleedigde zuster haar mond maar opendoen. Ik vind zulk optreden tegen een collega-verpleegster schandelijk. En nu komt in ons *Tijdschrift* een collega weer eens met dat verhaaltje aanzetten! Hij *weet* niet, of de beschuldigingen waar zijn, maar zij *kunnen* waar zijn. Officieel onderzoek noodig, enz. enz.. Maar, collega, had, voordat gij u als openbaar aanklager opwerpt, eerst eens afgewacht of de geïnsinueerde zelf zijn mond opendoet. Als gij uw schrijflust even bedwongen had tot het volgende nummer van het *Tijdschrift voor Ziekenverpleging* verschenen was, zoudt gij daarin een verweerschrift gevonden hebben en had de herhaling van het lasterpraatje achterwege kunnen blijven. Voelt een collega zich geroepen over onvoldoende verloskundige hulp te schrijven, het sta hem vrij, doch laat hij ter zake blijven en vooral geen collegae belasteren. Dit doen de buitenstaanders al genoeg, en men kan het hun gerust overlaten; het is hun best toevertrouwd.

Joure, November 1917.

P. J. SLUYTER.

DE GENEESKUNDIGE EXAMENS EN DE WET-LIMBURG.

De mededeeling, waarin de verschijning van de wet-LIMBURG in de *Nederlandsche Staatscourant* in dit *Tijdschrift* wordt aangekondigd (zie het nummer van 24 November, bldz. 1913), bevat een vergissing. Aan het einde leest men: „De z. g. staatsexamens zijn derhalve afgeschaft en *allen zullen nu de z. g. faculteits-examens dienen af te leggen*”. Dit is niet juist. In de Nota van Wijziging van 30 Maart 1917 staat het volgende:

„Het ligt op het oogenblik niet op den weg van ondergeteekenden den dubbelen studiegang voor de studeerenden in de geneeskunde te doen vervallen, evenmin het eerste en tweede natuurkundig examen af te schaffen. Aan de regeering zij het, dit later te overwegen. Wie zich van den aanvang van zijn studie af voorstelt niet te promoveeren, zal, evenals tot nog toe, den weg van deze examens kunnen blijven inslaan.”

De z. g. staatsexamens zijn derhalve *niet* afgeschaft, wat praktisch daarop neerkomt, dat iemand, die een examen in de zoölogie niet overheeft voor de mogelijkheid om den doctoralen graad te verkrijgen, zich aan dat examen niet behoeft te onderwerpen.

Groningen, 27 November 1917.

H. J. HAMBURGER.

VRIJE ARTSENKEUZE VOOR DE ONGEVALSPATIËNTEN.

Het artikel van collega PINKHOF in het nummer van 17 November ll. geeft mij aanleiding op te merken, dat het oordeel van VAN HERWERDEN over een deel der geneeskundigen, hetwelk berekend is voor de taak der letselbehandeling, zal worden onderschreven door het meerendeel zijner ambtgenooten bij de R. V. B. Maar dan schiet een ander deel te kort en brengt hierdoor aan de belangen der getroffen schade toe. Het schijnt mij een niet geoorloofd middel, de verbetering dezer verhouding in uitzicht te stellen door te verwachten, dat, al doende, meer geschiktheid voor de letselbehandeling zich van zelf zal ontwikkelen. PINKHOF leidt uit de aangehaalde meening der controleerend-geneeskundigen af, dat reeds verbetering is te bespeuren, maar ik kon uit de aangehaalde zinsnede slechts opmaken, dat dit geschiedt door een eind te maken aan een minder doelmatige behandeling en dus door juist de vrije artsenkeuze te beperken.

Hoezeer iedere regeling, terecht, dient te worden gezien uit het oogpunt van het beroepsbelang van de geneeskundigen, overweegt toch hier het belang van den getroffen arbeider. De immoreele verhouding van een botsing tusschen beide kan slechts worden verstaan, indien de grens van het beroepsbelang te eng wordt getrokken en slechts met de begeerte van het bereiken van een voordeel samenvalt. In dezen heb ik

stellig PINKHOF aan mijn zijde en daarom doe ik gaarne een beroep op feiten, die ernstig te denken geven, of wij met de vrije artskenuze, bij de *letselbehandeling* op den goeden weg zijn. Bij de Brauerei- und Malzerei-Berufsgenossenschaft, Sektion VI, heeft men stelselmatig de behandeling aan specialisten toevertrouwd en de hierdoor verkregen uitkomsten spreken zeer duidelijk ten gunste van dezen maatregel (*Aerztliche Sachverständigen Zeitung*, 1909, n°. 18). De zeer sprekende uitkomsten bij een Nederlandsche industrieele onderneming, verkregen door een regeling, die praktisch de vrije artskenuze beperkt, zijn van voldoende bekendheid.

En wat nu de regeling bij de toekomstige ziekteverzekering betreft, is de ervaring van dit stelsel, o. a. in Duitschland, zóó teleurstellend, dat dit toekomstbeeld aan de aanbeveling voor die vrije artskenuze voor de letselbehandeling een slechten dienst bewijst. Het Reichsversicherungsamt heeft dan ook door zijn bekende „Leitsätze” de noodzakelijkheid van ingrijpen gevoeld, hoewel deze maatregel als palliatief nooit aan de waarde van een oorzakelijke bestrijding van het euvel zal kunnen nabijkomen.

En zou nu werkelijk door een beperking van de vrije artskenuze bij de ongevalsbehandeling „een bres zijn geschoten in het voornaamste bolwerk tot het behouden van de onafhankelijkheid van den medischen stand”? Is er niet een principieel verschil tusschen de vrije artskenuze bij de beoefening der inwendige geneeskunst, waar het vertrouwen een zoo groote rol speelt, en bij de behandeling van letsels, bij welke de techniek de uitkomst beheerscht? De letselbehandeling vordert tijd, zorgvuldigheid, geduld en systeem, getoetst aan voortdurende studie en rijpe ervaring om aan de slachtoffers van den arbeid datgene te kunnen geven, waarop zij recht hebben. Zou het waarlijk niet getuigen voor hoog begrepen standsbelang, indien van den kring der geneeskundigen zelf de erkenning uitging, dat dit groote goed niet onder de bestaande omstandigheden steeds aan de getroffen en kan worden gewaarborgd?

Heerlen, 27 November 1917.

A. H. VOSSENAAR.

BRIEFWISSELING.

ONBEVOEGDE UITOEFENING DER GENEESKUNST.

Van collega J. A. P. DE BRUYN te Schoonhoven ontving ik een allermerkwaardigst document, dat op belangwekkende manier getuigt van de aardige wijze, waarop (nog) niet wettig erkende onbevoegde beoefenaren der geneeskunst de instelling der bekende staatscommissie te hunnen bate voor reclame weten dienstbaar te maken. Dit stuk is, zooals collega DE BRUYN schrijft, behalve misleidend, bijna geniaal. Men oordeele:

Het is u misschien niet bekend, dat voor personen, die zonder diploma de geneeskunde uitoefenen, van regeeringswege de gelegenheid wordt geopend, daartoe bevoegdheid te verkrijgen. Onder de eischen, die daarvoor gesteld worden, behoort ook, dat men patiënten moet kunnen aanwijzen, die genezen zijn. Daar u onder Gods zegen door mij herstelling hebt mogen vinden, zou het mij aangenaam zijn, indien u bereid waart, daarvan mededeeling te doen aan het volgende adres:

Den WelEdelen Heer W. STORM VAN LEEUWEN, Stadhouderslaan 11, Utrecht.

Deze heer is secretaris der commissie, door de regeering benoemd, om een onderzoek in te stellen naar de geneeswijze en de verkregen resultaten van hen, die zonder dokter te zijn, de geneeskunde uitoefenen. In welken vorm u dit schrijven wilt zenden, laat ik natuurlijk aan u over. Indien u maar zoo vriendelijk wilt zijn, mijn naam en woonplaats daarin te noemen. Gewenscht is het, dat u de kwaal, waaraan u lijdende waart, daarin noemt; ook zou het aanbeveling verdienen, dat u de namen van de doktoren, bij wie u tevergeefs genezing zocht, daarin opgeeft.

Niet twijfelende of u zult aan mijn beleefd verzoek willen voldoen, blijf ik inmiddels, na u bij voorbaat mijn dank te hebben betuigd, gaarne....